KVINDEBLADET

• HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

DE SAMLEDE KVINDEFORENINGER.

Nr. 50.
Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre pr. Kvartal foruden Postpenge. Annoncer pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 11. December 1892.

V. Aargang.
Alle Klager over Uregelmæssigheder i Bladets Forsendelse bedes indgivet til det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Lundes Plan.

Da der blandt Kvindelig Fremskridtsforenings Medlemmer har ytret sig Ønske om at blive gjort nærmere bekendt med den af mig under Diskussionen paa Mødet Mandagen den 21de November kortelig og derfor ingenlunde fuldstændigt skitserede Plan til en Omordning af Arbejderforholdene i Danmark, som i Begyndelsen af Syvtierne fremsattes af den nu 88 Aar gamle fhv. Jernstøber P. F. Lunde, skal jeg efter Redaktionens Opfordring forsøge at give en mere udførlig Fremstilling af det Forslag til en ny Arbejderlovgivning, som den Gang af Navn var kendt under Betegnelsen „Lundes Plan". Dennes Maal var intet ringere end en Forædling af det danske Folk gennem en forbedret Børneopdragelse, hvilken imidlertid efter Forslagsstillerens Mening var betinget af ordenlige Hjem i sunde Boliger og et saa ordenligt Vederlag for Familieforsørgernes Arbejde, at i Reglen ikke økonomiske Sorger skulde kunne hindre forstandige og rettænkende Forældre i at opfylde en af deres allervigtigste Pligter: Opdragelsespligten mod deres Børn.

Som det vil ses, stiller Lunde — og de, der slutter sig til ham — Kvinderne aldeles lige med Mændene i Forslaget, som jeg her gengiver i Hovedtrækkene.

Det fastsættes ved Lov at:

1) Staten tilsikrer alle Arbejdere, mandlige som kvindelige, der virker i underordnet, af andre afhængig Stilling, ikke som Hovederhverv driver anden selvstændig Næringsvej (altsaa Arbejderne i Ordets snævrere Betydning, ogsaa Tyende), og som har dansk Indfødtsrnt, en Livrente (eller Efterløn) fra deres fyldte 30te Aar og stigende med Aarene (hvert 5te Aar) i et nærmere fastsat Forhold til enhvers Gennemsnitsfortjeneste i alle de foregaaende Aar, saaledes, at den nærmer sig vedkommendes Gennemsnitsfortjeneste, naar han eller hun har naaet det 60de Aar.

2) Disse Ydelser bliver at anse som en Efterløn, de Paagældende har fortjent ved deres Arbejde, for hvilket de i Grunden har faaet for ringe Løn, medens de, der nu skal tilsvare den, tidligere paa forskellig Maade har kunnet tilegne sig den.

3) Ligeledes ydes der saadanne, der paa Grund af Legemsfejl eller Ulykkestilfælde, ikke formaar at forsørge sig og deres Familier, Midler til Forsørgelse, hel eller delvis, alt efter Omstændighederne.

4) De hertil fornødne Midler tilvejebringes væsentligt derved, at enhver, der tager andre Menneskers Arbejde til Hjælp, betaler 12½ % af al den Løn, der udbetales til Medhjælperne, være sig i Penge eller Naturalier. Denne Del af Lønnen udbetales samtidigt med den øvrige Del, men i Sparemærker, der under streng Straf kun maa benyttes som Indbetaling i en af Staten indrettet og bestyret Anstalt med Ind- og Udbetalingssteder over hele Landet, med hvilken enhver Arbejder har sin Kontrabog.

5) Al Skat paa Maskiner (Told, Patent- og Monopolafgifter) tilfalder Efterlønsfondet, som desuden søges forøget ved Forandringer i Arveloven og, om fornødent, ved en Del af en eventuel Formue- og Indkomstskat.

6) Den omtalte Statsanstalt omfatter foruden Efterløns-Afdelingen (deri indbefattet Invalide- og Alderdomsforsørgelses-Afdelingen) ogsaa en Sygehjælps-Afdeling, hvortil de fornødne Bidrag forlods tages af de paagældendes Indskud. Staten afholder Udgiften ved Anstaltens Virksomhed. Dens øverste Ledelse henlægges under en Arbejdsminister, til hvis Støtte der oprettes et Raad af praktiske Arbejdere og Arbejdsgivere, lige mange af hver Klasse og valgt i hver af disse for sig.

Om Arbejdsministeriet siger Lunde bl. a.: Det danner Hovedbestyrelsen for hele Institutionen. Dets Vigtighed for Samfundets Vel vil ikke komme til at staa tilbage for, men snarere over ethvert andet Ministeriums, og bør følgelig være organiseret i Overensstemmelse hermed. Det bør aldrig glemmes, at Arbejderne udgør hele Samfundets Grundstof, som derfor fortrinsvis bør værnes om og dets Vel søges fremmet.

Her skal kun antydes nogle af de vigtige Hverv, som bør komme til at paahvile Ministeriet, nemlig:

Det bliver at betragte som Værge og Kurator for den talrigste, men næsten forsvarsløse Del af Samfundet.

Det skal i Pressen hævde Arbejdernes Ret lige over for Kapitalen i alle Hovedspørgsmaal, som nu skjules.

Lovforslag, Arbejderne vedrørende, udgaa enten fra dette Ministerium eller forelægges det til Betænkning, førend de tilstilles Rigsdagen.

Det fører en statistisk Oversigt over Arbejderne og Arbejdsforholdene.

Det overtager Bank- og Sparevæsen for Arbejderne.

Det bestyrer Efterlønnen eller Livrenten samt en Kreditanstalt for Arbejderne.

Arbejdernes Alderdomsforsørgelse kommer til at hvile paa det, saa vel som Arbejdernes Fattigforsørgelse.

Det har saa vidt muligt at forebygge Arbejdsmangel, til Dels ved Bygning af ny Arbejderboliger og Forbedring af de dertil tjenlige gamle paa passende Tider, ved Fiskeriforanstaltninger med Udlandets Er-